

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Opvs Theologicvm

Mauro, Silvestro

MDCLXXXVII

Q. 136. Vtrum solum vinum ex vite sit materia Eucharistiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84149](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84149)

sed rationabilior est ritus consecrandi in azymis. Quod uterque ritus sit rationabilis, probat, afferendo rationem utriusque ritus ex Beato Gregorio in Registro, ubi dicit. *Romana ecclesia offert azymos panes, propterea, quod Dominus sine vlla commissione suscepit carnem: sed græcæ ecclesia offerunt fermentatum pro eo, quod Verbum Patris indutum est carne, sicut fermentum miscetur farina.* Quod rationabilior sit ritus consecrandi in azymis, probat primò, quia Christus consecrauit in azymis: secundò, quia Eucharistia potius est sacramentum corporis Christi, quod sine vlla corruptione conceptum est, quam sacramentum Verbi, quod suscepit carnem, eo pacto, quo farina suscipit fermentum; ergo conuenientius fit ex pane azymo, quod caret corruptione fermenti, quam ex fermentato, quod non fit sine corruptione fermenti: tertio, quia per panes azymos magis exprimitur sinceritas fidelium, & veritas fidei, quæ requiritur ad hoc sacramentum sumendum, iuxta illud Apostoli prima ad Corinthios quinto: *Itaque epulemur in azymis sinceritatis, & veritatis.* Quia tamen ritus consecrandi in fermentato est rationabilis, & suam habet significationem, & præterea est aptus ad detestandam hæresim Hebionitarum, & Nazarenorum, qui obseruantias legales euangelio miscebant, ideo etiam ritus consecrandi in fermentato fuit conuenienter receptus à græcis.

11. Conueniunt auctores, quod sacerdotes latini, qui ita sunt apud græcos, ut manent in ecclesijs, vel monasterijs, in quibus seruatur ritus latinus, possunt, ac debent seruare latinum ritum, consecrando in azymis, & sacerdotes græci, qui ita sunt apud latinos, ut morentur in ecclesijs, vel monasterijs, in quibus seruatur ritus græcus, possunt, ac debent seruare ritum græcum, consecrando in fermentato. Docuit id expressè Leo IX. in epistola citata, ubi dicit esse seruandas consuetudines talium ecclesiarum, & monasteriorum. Addit Suarius, quod licet græci manentes apud latinos in ecclesijs, in quibus seruatur ritus græcus, possint, ac debeant consecrare in fermentato, tamen latini, si fortè celebrent in talibus ecclesijs, non possunt celebrare in fermentato, quia hoc est priuilegium speciale græcorum: & ex proportionali ratione in ecclesijs latinorum apud græcos, græci non possunt celebrare in azymis, quia illud est priuilegium speciale latinorum. His suppositis, Ledesma in 4. art. 4. quæst. 5. dub. 2. docet sacerdotes græcos, etiam peregrinos, dum sunt in ecclesia latina, non posse consecrare in fermentato, sed teneri ad consecrandum in azymis iuxta ritum latinorum; & sacerdotes latinos etiam peregrinos, dum sunt apud græcos, non posse consecrare in azymis, sed teneri ad consecrandum in fermentato; iuxta ritum græcorum. Suarius disp. 44. sect. 3. docet sacerdotes græcos, si domicilium fixerint in locis, ubi non est ecclesia, in qua seruatur ritus

græcus, teneri ad conformandum se ritui latino, consecrando in azymis; & sacerdotes latinos, si domicilium potuerint apud græcos, teneri ad conformandum se ritui græcorum, consecrando in fermentato: sacerdotes autem peregrinos posse se conformare ritui ecclesie per quam transeunt, sed ad id non teneri.

12. Dicendum cum Vasquez disp. 177. cap. 3. græcos, qui domicilium fixerunt apud latinos, teneri ad conformandum se ritui latino, celebrando in azymis; latinos proportionatiter, si domicilium fixerunt apud græcos, teneri ad conformandum se ritui græco, consecrando in fermentato: at sacerdotes peregrinos, vel qui alicuius negotij gratia alicubi versantur, teneri ad consecrandum iuxta proprium ritum, adeoque ad consecrandum in fermentato, si sint græci, & ad consecrandum in azymis, si sint latini. Probat per singulas partes; & primò ostenditur, quod sacerdotes, qui domicilium fixerunt, tenentur se conformare ritui ecclesie, in qua domicilium fixerunt. Ex dictis enim supra, vnusquisque tenetur seruare ritum ecclesie, ad quam spectat; sed vnusquisque eo ipso, quod domicilium fixit in aliqua ecclesia, censetur spectare ad illam ecclesiam; ergo sacerdos græcus, si domicilium fixerit apud latinos, censetur spectare ad ecclesiam latinam, adeoque tenetur sequi ritum latinum: sacerdos autem latinus è contra. Secunda pars probatur, quia sacerdotes græci, licet peregrinentur apud latinos, si domicilium non fixerint, adhuc remanent in ecclesia græca, nec pertinent ad latinam; sacerdotes latini è contra.

13. Sacerdos latinus in casu, in quo non habeat panes azymos, & præbendum sit vnicum moribundo, non potest consecrare in fermentato, ut docet communis sententia. Ratio est, quia licet præceptum dandi vnicum moribundo sit diuinum, tamen est affirmatiuum, adeoque non obligat pro semper, sed pro debitis circumstantijs; sed inter alias circumstantias est, quod eucharistia conficitur iuxta ritum ecclesie; ergo cum non potest conficere eucharistiam in azymis, non obligat, sicut non obligat, cum non habet decras vestes, licet sacræ vestes ex præcepto præ ecclesiastico requirantur ad celebrandum sacrum.

QVÆSTIO CXXXVI.

Virum solum vinum ex vite sit materia Eucharistie?

S. Tho. quæst. 74. art. 5.

1. **S**olam vinum ex vite est materia eucharistie. Conclusio est certa, ut potè de finita in Concilio Lateranenfi sub Innocentio III. ut refertur capite *Firmiter de Summa Trinitate*, & capite *Sicut* in titulo, quo datur

naturæ error Ebionitarum, qui dicebant aquam puram esse materiam eucharistiæ, ac posse validè consecrari. Definita etiam fuit ab Eugenio IV. in Concilio Florentino in decreto fidei post sessionem vltimam, & colligitur ex illis verbis Christi Matthæi 26. Marci 14. & Lucæ 22. *Non bibam amodo de hoc genimine vitis,* ex quibus patet consecrasse Christum vinum ex vite; sed præcepit Apostolis, vt facerent id, quod ipse fecit; ergo præcepit Apostolis consecrare vinum ex vite, adeoque instituit vinum ex vite, vt materiam necessariam eucharistiæ, Ratio, cur Christus voluerit materiam eucharistiæ esse vinum ex vite, est, quia voluit materiam eucharistiæ esse illum liquorem, quo primò, & per se homines vtuntur in potum; sed primò, & per se homines vtuntur potu vini ex vite, alijs autem liquoribus vtuntur in defectum vini ex vite; ergo &c. Adde, quod Sacramentum Eucharistiæ causat lætitiã spirituales; sed vinum ex vite est aptum ad significandam hanc lætitiã, siquidem scriptum est, quod *vinum lætificat cor hominis;* ergo &c.

2. Ex dictis sequitur alios liquores non posse validè consecrari, etiam si vocentur nomine vini: ex gr. non potest validè consecrari vinum granatorum &c. Sequitur rursus, quodlibet vinum ex vite posse validè consecrari, adeoque validè consecrari vinum album, rubrum &c. Ratio est, quia materia huius sacramenti est vinum ex vite, abstrahendo à qualibet differentia albi, vel rubri; ergo quodlibet vinum ex vite potest validè consecrari, ac nihil refert, quod talia vina differant specie, vel non. Licet possit validè consecrari tum vinum album, tum rubrum, tamen vsus obtinuit, vt frequentius adhibeatur vinum album, vt pote quod est conuenientius ad conseruandam munditiem in sacrificio missæ requisitam.

3. Non potest validè consecrari succus expressus ex vuis immaturis, qui succus vocari solet *agresta*, vt docet communis sententia S. Thomæ, & aliorum. Ratio est, quia *agresta* est quidem materia proximè mutabilis in vinum, sed adhuc non habet speciem vini; sed materia eucharistiæ est solum vinum; ergo &c. Ex opposita ratione, vt docet S. Thomas, & alij communiter, mustum expressum ex vuis iam maturis, sed adhuc non defæcatum, potest validè consecrari. Ratio est, quia mustum habet iam speciem vini, licet adhuc facta non sit separatio facis à substantia vini; sed quod habet speciem vini potest validè consecrari; ergo &c. Confirmatur: nam in canone *cum omnino* de consecratione dist. 2. qui canon est Iulij Papæ in epistola ad Episcopos in Ægyptum missos, & refertur, & approbatur in Concilio Lateranensi 3. capite 1. permittitur tempore necessitatis, vt consecraretur in musto tunc ex botris expresso, licet damnetur, qui consecrabant mustum expressum vna cum botris, & granis; ergo

mustum non solum potest validè consecrari, sed in casu necessitatis potest consecrari licitè, quamuis peccaret, qui extra casum necessitatis consecraret in musto. Ratio, cur extra casum necessitatis non liceat consecrare in musto, est, quia mustum est vinum impurum, ac proindè habens admixtas multas partes, quæ non sunt vinum. Adde probabiliter posse validè consecrari succum expressum ex vuis passis, adeoque validè consecrare Aethiopes Abissinos, qui dicuntur exprimere aliquid succi ex vuis passis, eumque ipsis vuis passis admixtum, consecrare. Ratio est, quia succus vuae passæ adhuc retinet speciem vini, vt constat ex eius dulcedine, quæ non remanet in vino iam corrupto; ergo potest validè consecrari.

4. Non potest validè consecrari mustum nondum ex vuis maturis expressum, vt docent communiter Theologi, licet aliqui docuerint oppositum. Ratio est, quia materia consecrabilis in sanguinem debet habere rationem, non cibi, sed potus; sed liquor ex vuis non expressus, non habet rationem potus, sed cibi, ideoque pro eo statu potest quidem comedi, sed non potest potari; ergo &c. E conuersò vinum congelatum potest validè consecrari, vt cum communiori sententia ex Soto, Syluestro, & alijs docent Suarez, & Vasquez hic. Probat: nam illa materia, quæ est sufficiens ad hoc, vt in ea conseruetur sanguis Christi, est etiam sufficiens ad hoc, vt validè consecratur; sed sub speciebus vini congelati conseruatur sanguis Christi, ideoque præcipitur in missali, vt si species vini post consecrationem congelentur, liquentur, & deindè consumantur; si autem non conseruaretur sanguis Christi, deberet iterum consecrari aliud vinum ad perfectionem sacrificij; ergo &c. Nec dicas, quod vinum congelatum non habet rationem potus, adeoque non potest validè consecrari, ex eadem ratione, ex qua succus adhuc ex vuis non expressus non potest validè consecrari. Nam succus ab vuis non expressus per se, & ratione status naturalis non habet rationem potus, sed cibi, ideoque non potest validè consecrari; at vinum congelatum non habet rationem potus solum propter congelationem, quæ nullo pacto est naturalis vino, & potest facile auferri, per se autem habet rationem potus, ideoque potest validè consecrari, eo pacto, quo panis adeo durus, vt non possit comedi, nisi ante calore mollificetur, potest validè consecrari.

5. Halensis existimauit acetum differre à vino solum accidentaliter, ideoque posse validè consecrari. Dicendum tamen cum communi sententia S. Thomæ, & aliorum, acetum differre substantialiter à vino, adeoque non posse validè consecrari. Probat: nam acetum est vinum corruptum, & ita se habet ad vinum, sicut cadaver ad viuens, cuius est cadaver; ideoque sicut cadaver non potest

potest iterum viuificari, quia non datur regressus à priuatione ad habitum, ita acetum non potest mutari in vinum, vt docet Aristoteles 8. Metaph. text. 14. sed vinum corruptum non retinet formam, ac speciem vini, eo pacto, quo cadauer non retinet speciem, ac formam viuentis; ergo &c. Ratio à priori est, quia vinum constat ex duplici parte, hoc est ex parte crassa, ac subsistente, quæ est grauis, & naturaliter fertur deorsum, & ex parte subtili, & spiritosa, quæ est leuis, & naturaliter fertur sursum; sed acetum fit per separationem partis spiritosæ à crassâ; ergo acetum deest spiritus substantialis vini, adeoque acetum non est vinum, sed est veluti cadauer priuatum spiritu vini. Ex proportionali ratione spiritus vini vulgo aquauis, non est vinum, adeoque non potest validè consecrari. Sicut enim homo constat ex duplici parte substantiali, hoc est ex anima, & corpore, sic vinum constat ex duplici parte substantiali, hoc est ex corpore crasso, & subsistente, & spiritu subtili, & volatico; ergo, sicut neque corpus separatum ab anima, neque anima separata à corpore est homo; sic neque corpus crassum vini separatum à spiritu, neque spiritus vini separatus à corpore crasso est vinum; sed acetum est corpus crassum vini separatum à spiritu; aquauis est spiritus vini separatus à corpore crasso, vt patet ex eo, quia statim ignescit; ergo neque acetum, neque aquauis est vinum, adeoque ex eadem ratione, ex qua acetum non potest validè consecrari, aquauis non potest validè consecrari. Licet acetum perfectum non possit validè consecrari, tamen vinum acefcens potest validè consecrari. Ratio est, quia vinum acefcens est quidem in via ad corruptionem, sed adhuc non est corruptum; ergo retinet speciem vini. Peccaret tamen, qui extra casum necessitatis consecraret vinum acefcens.

Q V Æ S T I O C X X V I I .

Vtrum aqua sit vino admiscenda in consecratione?

S. Thom. quest. 74. art. 6. 7. 8.

1. **A** Armeni docuerunt solum vinum sine vlla admittione aquæ esse consecrandum. Vt autem testatur Nicephorus lib. 28. historię cap. 53. ideo Armeni nolebant aquam miscere vino, ne tali admittione significarent duas in Christo fuisse naturas, humanam, & diuinam, siquidem sequebantur hæresim Eutichianorum, qui negabant duas fuisse in Christo naturas. Errorem Armenorum secuti sunt Lutherani, & Calvinistæ; quatenus in suo calice nullam aquam admittunt. Eundem errorem nonnulli; quos citat Bellarm. lib. 4. de Euchar. cap. 10. & Vasquez, tribuerunt aliquibus Græcis. Sed Græcos

semper aquam vino miscuisse, adeoque se inuicem ab hoc errore, probant Bellarmus, & Vasquez ex pluribus testimoniis veterum Græcorum, & ex Eugenio IV. in decreto fidei post vltimam sessionem Concilii Tridentini, qui hæc habet. *Cum ergo raris Romanæ Ecclesiæ à beatissimis Apostolis Petro, & Paulo edocta, quam relique omnes latinorum, & grecorumque Ecclesiæ, in quibus omnis sanctitas, & doctrina lumina claruerunt, ab initio nascens Ecclesiæ sic seruauerint, & modò seruent, inueniens admodum videtur, vt alia quouis regio ab vniuersali, & rationabili discrepet obseruentia. Decernimus igitur, vt etiam ipsi Armeni, se cum vniuerso orbe Christiano conforment, eorumque sacerdotes in calicis oblatione parum aquæ, prout statum est, admisceant vino.*

2. Contra relatos errores dicendum catholicæ sententiæ omnium græcorum, & latinorum, quod Christus ante consecrationem aquam miscuit vino, ideoque omnes sacerdotes debent aquam vino ante consecrationem miscere.

3. Licet conclusio non possit probari Scriptura, tamen probatur ex traditione ecclesiæ, quæ colligitur ex Patribus Græcis, & Latinis omnium ætatum, & ex decretis Pontificum, & Conciliorum, quorum testimonia refert Bellarm. lib. 4. de Euchar. cap. 10. & Vasquez disp. 174. cap. 2. Duo tantum placet afferre, alterum Iacobi Apostoli, alterum Marci Euangelistæ in suis liturgiis. In liturgia antiquissima Iacobi Apostoli legitur. *Similiter postquam cenauit, accipiens calicem, & permixturam ex vino, & aqua, & aspiciens in cælum &c. in liturgia Marci legitur, similiter & calicem postquam cenauit accipiens, & facta vini, & aquæ permixtione &c.* Tres sunt potissimè rationes propter quas aqua debet vino misceri. Prima est, quia Christus miscuit aquam vino. Secunda est, quia mixtio aquæ cum vino est conueniens ad repræsentandam dominicam passionem. Vt enim dicit Alexander Papa in epistola ad omnes orthodoxos: *Non debet in calice Domini, aut vinum solum, aut sola aqua ferri, sed vtrumque permixtum, quia vtrumque latere eius in passione sua profuxisse legitur.* Tertia ad significandum effectum sacramenti, quod est vnio populi christiani cum Christo. Vt enim dicit Iulius Papa, & refertur de consecratione, dist. 2. capite, *cum omne crimen, & delictum in aqua populum intelligi, in vino vero sanguinem Christi; ergo cum in calice vino aqua miscetur, Christo populus adiunatur.* Quod autem populus significetur per aquam, patet ex Apocalypsis cap. 15. *Aquæ multe, populi multus.*

4. Quidam, quos refert S. Bernardus epistola 96. & quos sequutus est Armacanus lib. 9. de questionibus Armenorum, docuerunt mixtionem aquæ esse de necessitate sacramenti, adeoque vinum purum non potest validè consecrari.

5. Contra hanc opinionem dicendum cum sententiâ communi, & certa S. Thomæ